

РЕЦЕНЗІЯ
на монографію Неклесової Валерії Юріївни
ОНІМНИЙ ЛАНДШАФТ ЯК РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ
ОНІМНОГО ПРОСТОРУ

Сучасні ономастичні студії мають багато напрямків, це і термінологічний аспект, і соціологічний, і когнітивний, й історичний, й етимологічний. Всі вони так чи інакше торкаються питання про природу угруповувань власних назв. Існує декілька термінів на позначення сукупностей онімних одиниць: онімний простір, онімне поле, онімний розряд тощо. Нові завдання, які постають перед ономастичною думкою сьогодення, вимагають нових підходів та методів. Саме такі засоби пропонує та реалізує когнітивна ономастика.

У монографії Неклесової В. Ю. «Онімний ландшафт як репрезентація онімного простору» пропонується нове поняття — онімний ландшафт, який відображає власні назви в реальному інформаційному просторі (фізичному та віртуальному), що оточує нас щодня. Онімний ландшафт є матеріальним втіленням безкрайого онімного простору, що містить усі власні назви певної мовної, культурної та соціальної сфери.

Новим здобутком когнітивної ономастики є думка щодо того, що науковий аналіз має йти вглиб пізнавальної діяльності людини, висвітлювати те, як вона відображається у природі імен та як вона розкривається у вихідних мовних реакціях. Автор має власний погляд на сутність та структуру онімного ландшафту та пропонує методики, які втілюють науковий підхід до аналізу цієї культурно-соціальної структури. Монографія Неклесової В. Ю. дозволяє по-новому подивитися на існування власних назв у сучасному суспільстві, розкриває їхні характеристики не тільки як лінгвістичних одиниць, а як культурних артефактів та мемеплексів (сукупність мемів, що активно розповсюджуються).

Загальні напрямки ономастичної думки спрямовані на пошук та окреслення проміментних власних назв онімного ландшафту, на їхнє асоціативне осмислення представниками англійської, української та іспанської культурних громад, на відображення меметичних структур в асоціативному шлейфі онімних одиниць.

Структура монографії є продуманою та послідовною. Рецензована робота складається зі вступу, п'яти розділів, висновків, списків літератури та використаних джерел.

У першому розділі «Буття власних назв у сучасній інформаційній сфері» міститься огляд теоретичної літератури, пояснюється сутність інформаційного ландшафту та зміст онімного ландшафту як його частини. Далі розглядаються характеристики онімного ландшафту та його складові — власні назви та меми.

Другий розділ «Реалізація онімного ландшафту» обґрунтовує використання вільного асоціативного експерименту як одного із методів когнітивної ономастики. Для наукового розгляду результатів експерименту використано метод семантичного гештальту асоціативного онімного поля та уведено поняття онімна лема. Крім того надається детальний опис динаміки реакцій респондентів вільного асоціативного експерименту у малих групах, тобто наводиться опис найбільш частих реакцій у восьми малих групах (30–100 осіб). Позитивне враження справляє й те, що до кожного стимулу були наведені асоціативні реакції, отримані у ході вільного асоціативного експерименту.

У третьому розділі «Український онімний ландшафт» наводяться результати досліджень власних назв в Інтернет-сфері та проводиться детальний аналіз даних вільного асоціативного експерименту.

«Іспанський онімний ландшафт» є четвертим розділом у монографії. Тут ми бачимо інтерпретацію даних Google Zeitgeist протягом шести років та роз'яснення змісту асоціативних реакцій респондентів.

Передостанній, п'ятий розділ «Англійський онімний ландшафт» висвітлює використання власних назв у пошукових запитах 2008–2013 років та наводить наукове дослідження списку стимулів-онімів.

У висновках автор показує високий рівень наукового узагальнення, підсумовуючи результати аналізу та наукового пізнання, відповідаючи на питання, що були поставлені на початку дослідження.

До деяких недоліків віднесемо концентрацію на частих реакціях асоціативного експерименту у другому розділі, опускаючи поодинокі асоціації, а також певні технічні огріхи.

Незважаючи на зауваження, монографія Неклесової В. Ю. «Онімний ландшафт як репрезентація онімного простору» є новаторською науковою працею, де творчо поєднано теоретичний та практичний

аспекти ономастичних досліджень. Робота відзначається глибоко науковим підходом до представлення досліджуваного матеріалу, вичерпним аналізом власних назв, пунктів онімного ландшафту. На нашу думку, рецензована монографія є цінним внеском в ономастичні студії та вагомим додатком до сучасної парадигми когнітивної ономастики.

Доктор філологічних наук, доц.,
завідувач кафедри фонетики
англійської мови
Одеського національного
університету імені І. І. Мечникова *Кравченко Н. О.*